

Gazdasági ismeretek tantárgyi követelményei

Témák és ezek ismertetése

Témák - óraszámok	Tartalmak
11. évfolyam	
1. A közgazdaságtan alapfogalmai, főbb kérdései, vizsgálódási módszerei	<p>A közgazdaságtan tárgya, elhelyezése a tudományok rendszerében. A közgazdaságtan tudomány részei. Alap problémája, alapvető kérdései.</p> <p>A gazdasági gondolkodás alapvető elvei. A szűkösség problémája. Főbb gazdasági szereplők jellemzése, helyük a gazdálkodási folyamatban. A gazdasági körforgás.</p> <p>Aktuális kérdések, amelyekre keresi a választ.</p> <p>Vizsgálódási módszereinek lényegi elemei és ezek példákon keresztül történő bemutatása.</p>
2. A piaci mechanizmus alapvető elemei, működése, a piacgazdaság jellemzői - 10 óra	<p>A piac fogalma, típusai, a piaci szereplők meghatározása.</p> <p>A kereslet, a keresleti függvény és a kínálat, kínálati függvény értelmezése.</p> <p>Marshall-kereszt segítségével a piaci egyensúly, a túlkereslet és túlkínálat értelmezése.</p> <p>A „láthatatlan kéz” működésének, a piaci önszabályozásnak a bemutatása.</p>

<p>3. A pénz kialakulása és funkciói</p>	<p>A különböző pénztörténeti korszakok bemutatása a munkamegosztás és a csereformák fejlődésén keresztül. A pénz funkciók meghatározása, és annak szemléltetése, hogy a különböző pénzformák, hogyan töltötték be a pénz szerepkörét. A pénz szerepe a gazdálkodásban. A váltó fogalma, szerepe a bankjegy kialakulásában.</p>
<p>4. A fogyasztó, mint a gazdaság egyik kulcsszereplője, döntési mechanizmusai, illetve a fogyasztói magatartás elemzése</p>	<p>A háztartás, mint fogyasztó helye, szerepe a modern gazdaságban. A szűkösség értelmezése a háztartás esetén. A racionalitás értelmezése a fogyasztóra, s ennek modellezése. A szükséglet fogalma, csoportosítása, rangsorolása (preferencia rendszer). Háztartás költségvetésének összeállítása. A háztartás megtakarítása, befektetési szempontjai. A piaci keresleti függvény ábrázolása és jellemzése.</p>
<p>5. A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők</p>	<p>A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők. A marketing eszközök hatása a fogyasztói döntésekre. A fogyasztó jogai, fogyasztóvédelem.</p>
<p>6. A vállalkozások fogalma, célrendszere, vállalkozási formák</p>	<p>A vállalkozó fogalma Vállalkozói tulajdonságok A vállalkozások fogalma és céljai. A vállalkozás alapításának, működésének külső és belső feltételei, érintettjei. Vállalkozások csoportosítása különböző szempontok alapján. Vállalkozási formák jellemzése.</p>

<p>7. A termelés erőforrásai és felhasználási lehetőségeik</p>	<p>Termelési tényezők megnevezése, jellemzése. Az erőforrások kíméletes használatának problémaköre. A termelési tényezők szerepe a vállalkozás döntéseiben. A munkamegosztás jelentősége, fejlődése a termelésben. Termelékenységet befolyásoló tényezők. A vállalkozás működése során felmerülő költségek típusai. A termelői racionalitás értelmezése és a profit alakulása. Az idő szerepe és értelmezése a közgazdaságtanban.</p>
<p>8. Piaci formák és jellemzőik. A racionális vállalkozói magatartás különböző piaci viszonyok között</p>	<p>A piaci formák és jellemzőik. A vállalkozás piaci helyzetének, döntéseinek szerepe az árbevétel alakulásában. A profitorientáció értelmezése. A fedezeti pont jelentősége a vállalkozási döntésekben. A tisztességes piaci magatartás és verseny védelmének állami eszközei és a versenyszabályozás.</p>
<p>9. A vállalkozás finanszírozása, működését és vagyoni helyzetét befolyásoló tényezők. A tőkepiac</p>	<p>Az induló tőke, a pótlólagos tőkebefektetések és az eredmény hatása a vállalkozás vagyoni helyzetére. A vállalkozás eredményét befolyásoló tényezők. Finanszírozási források: saját forrás, idegen forrás A tőke ára. A kereskedelmi bankok ezzel kapcsolatos feladatai. Folyószámla hitelek; Rövid, közép- és hosszú lejáratú bankhitelek. Hitelezéssel kapcsolatos alapfogalmak. (kamat, futamidő, fedezet, jelzálog, sajátterő)</p>

<p>10. A piaci mechanizmus működési zavarai</p>	<p>A vállalat működését befolyásoló „külső környezet” főbb összetevői. Az externáliák fogalma, elemzése, hatása a vállalkozás életére, különös tekintettel a környezetgazdálkodás jelentőségének növekedésére.</p>
<p>11. A munka, mint termelési tényező a gazdálkodás folyamatában</p>	<p>A munkaerő, mint termelési tényező bemutatása. Az emberi erőforrás helye, szerepe a vállalkozások életében. A munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő kompetenciák. A bér meghatározó tényezők, a piaci és a nem piaci erők hatása. A szociális párbeszéd a munkáltatók és a munkavállalók között.</p>

12. évfolyam

<p>1. A makrogazdaság szereplői és a makrojövedelem keletkezése - 12 óra</p>	<p>A makrogazdaság szereplői és a makrogazdasági körforgás. A nemzetgazdaság kibocsátásának mérésének problémái. Makrogazdasági mutatók értelmezése, számításuk. A háztartások jövedelmének keletkezési forrásai. A jövedelem felhasználása. A háztartások megtakarítási attitűdjei, formái. A megtakarítások szerepe a makrogazdaságban. A fogyasztás, a megtakarítások, a beruházások közötti makrogazdasági összefüggés.</p>
<p>2. A modern pénz teremtése és a pénzpiac - 8 óra</p>	<p>A modern pénz fogalma, a pénzteremtés folyamata, mechanizmusa. Pénzkímélő eszközök használata a gyakorlatban.</p>
<p>3. A munkapiac és a munkanélküliség problémájának elemzése - 8 óra</p>	<p>A munkapiaci szereplők meghatározása, a kereslet és kínálat értelmezése. A munkapiac szemléltetése a keresleti és kínálati függvény segítségével. A munkapiaci helyzetek értelmezése. A munkanélküliség fogalma, típusai, mérése. Munkanélküliségi ráta értelmezése.</p>
<p>4. Az állam gazdasági szerepvállalásának megjelenése, oka, fejlődési szakaszai, a gazdasági válságok - 8 óra</p>	<p>A klasszikus újratermelési ciklus sajátosságainak bemutatása. A modern állam szerepvállalásának közvetlen előzményei. Az állami beavatkozás oka, célja, eszközei.</p>

<p>5. Költségvetés politika jellemző - 10 óra</p>	<p>A fiskális politika fogalma, a költségvetés felépítése, egyenlege, a deficit finanszírozás módjai. A költségvetési politika eszközrendszere, különös tekintettel az adózásra. A költségvetési politika hatásmechanizmusa, veszélyei.</p>
<p>6. Az infláció és a monetáris gazdaságpolitika jellemzői - 10 óra</p>	<p>Az infláció fogalma, mérése, típusai, okai. Infláció hatása a gazdaságra és az egyes gazdasági szereplőkre A monetáris politika fogalma, céljai. A monetáris szabályozás jegybanki eszközei, működésének mechanizmusa.</p>
<p>7. A nemzetgazdaság külgazdasági kapcsolatai - 10 óra</p>	<p>A kereskedelmi és fizetési mérleg felépítése és a közöttük lévő kapcsolat. A valutakereslet és valutakínálat értelmezése, jellemzése. A különböző valutaárfolyamok. Napjaink valutáinak árfolyam-meghatározása, az EURO jelentősége. Magyarország külgazdasági kapcsolatainak áttekintése.</p>
<p>8. Aktuális gazdasági problémák és megoldási alternatívák - 6 óra</p>	<p>A munkanélküliség és az infláció kezelésének lehetséges módjai. A téma lehetőséget ad néhány aktuális gazdasági probléma megnevezésére (pl.: infláció, munkanélküliség, szegénység, fizetési mérleg hiány, eladósodás, fenntartható gazdasági fejlődés stb.). Ezek közül valamely probléma hazai megjelenésének, bemutatása. (Például: Magyarország európai uniós tagságának hatása a hazai munkaerőpiacra.)</p>

9. A globalizáció - 6 óra

A globalizáció fogalma.

Napjaink gazdasági együttműködési formáinak bemutatása. Az együttműködésből származó előnyök, problémák.

Napjaink nemzetközi gazdasági együttműködésének formái, tendenciái.

A fejlett és fejlődő országok helye, szerepe a nemzetközi munkamegosztásban.

Ez Európai Unió, mint gazdasági integráció.